

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.с.н. Пепка Бояджиева,
секция „Общество на знанието: Наука, образование и иновации”
Институт за изследване на обществата и знанието, БАН

Относно трудовете на доц. д.с.н. Духомир Минев, участник в конкурс за академичната длъжност „професор”, обявен от ИИОЗ за нуждите на секция „Публични политики и социални промени“, Шифър 05.11.01, Социология, ДВ бр.62/12.08.2011г.

1. Общо описание на представените материали

Доц. д.с.н. Духомир Минев е единствен кандидат за обявения конкурс за “Професор” за нуждите на секция „Публични политики и социални промени“ на Института за изследване на обществата и знанието при БАН, с шифър 05.11.01 – Социология. Конкурсът изцяло съответства на образователния и научен профил на кандидата, на неговите професионални занимания, преподавателска дейност и научни постижения.

Научните трудове, с които кандидатът участва в конкурса, са публикувани след неговото хабилиране, и са различни от представените за придобиване на научната степен „доктор на науките”. В количествено отношение те надвишават значително изискванията, поставени в Закона за развитие на академичния състав и свързаните с него правилници.

Доц. Минев представя 2 самостоятелни монографии – „Кризата на публичните политики в развитите страни”, издадена през 2011 г в обем от 239 страници, и „Социология, власт и общества. Незнанието, което разрушава световите” в обем от 570 страници, която е под печат и представлява съществено преработен и допълнен вариант на дисертацията на автора за придобиване на научната степен „доктор на науките”. Представени са също: 8 колективни монографии; 12 статии и студии в международни издания (5 от тях са самостоятелни); 12 статии в национални издания (10 от тях самостоятелни); 6 студии в сборници, издадени в България (4 от тях са самостоятелни); 14 статии в сборници, издадени в България (11 от тях самостоятелни), както и 4 непубликувани, но разпространени и цитирани статии на английски. Приложените 5 статии в периодичния печат не се приемат за рецензиране, но се отчитат като показател за публичната активност на кандидата. Доц. Минев е съставител и на 12 сборника, единият от които е издаден в чужбина.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическа дейност на кандидата

Отличителна характеристика на професионалния профил на доц. Минев е неговата многостранност. Той е сред малкото български социолози, които успяват да постигнат разумен баланс между научна, научно-приложна и педагогическа дейности, регистрирайки както много активно, така и впечатляващо по своите резултати и открояващо се присъствие във всяка от тях. Академичните и обществените изяви на доц. Минев разкриват ясната му ориентация към актуални научни и социални проблеми, теоретичната иновативност на неговите идеи, острия критичен патос на основните му тези и последователната му гражданска ангажираност.

Към вече очертаната научно-творческа активност на доц. Минев, маркирана чрез многобройните му публикации, следва да се добави и впечатляващата му експертната и консултантска дейност. Негови експертни оценки са били използвани от Европейска комисия, Световната банка, Програмата за развитие на ООН, Световния комисариат за бежанците, Международната организация на труда, Министерството на труда и социалната политика, Националния осигурителен институт, синдикалните организации. Тук ще се ограничи и ще посоча експертната дейност на кандидата само през последните две години. Доц. Минев е член на Изпълнителния комитет на Европейска анти-бедност мрежа, Брюксел (2003-2011), през 2010 г. е бил член на Работна група по линия на бедността към МТСП, консултант за Catch Up Index към УНИЦЕФ и институт „Отворено общество”, както и към Европейската комисия във връзка с разработването на Measuring Extreme Poverty. Кандидатът е участвал в разработването на Програма за 2010 на МТСП във връзка с Европейска година срещу бедността и социалното изключване, както и в експертната оценка на дейността на МТСП в областта на политиките към хората с увреждания и по проект „Достойно заплащане”.

3. Учебна дейност на кандидата

Доц. д.с.н. Духомир Минев има богата преподавателска дейност, реализирана както на бакалавърско, така и на магистърско ниво в продължение на повече от три десетилетия в различни висши училища в страната. Основните му курсове по социология на труда и икономическа социология са изнасяни пред студентите от УНСС, ЮЗУ в Благоевград, Свободния Университет в Бургас. През последното десетилетие доц. Минев разработва нови курсове в областта на социалната политика. Понастоящем той чете курсове по икономическа социология и европейски проекти в УНСС, а в Софийския университет – по реформиране на социалната политика в България, по Европейска социална политика и по социална работа.

За периода 200-2007 г. кандидатът е бил ръководител на 6 успешно защитили докторанти. Убедено мога да кажа, че те се нареждат сред най-успешните и активни млади български социолози.

4. Съдържателен анализ на научните постижения на кандидата

Изследователският подход на доц. Минев има три основни отличителни черти. Първо, стремеж за постигане на единство между теоретични анализи и емпирична обосновааност, второ – търсене и отчитане на сравнителната перспектива, трето – утвърждаване на откритостта на научните изследвания, намираща израз в очертаването на насоки за бъдещи изследователска работа.

Представената авторова справка за приносите реално и по убедителен начин отразява постиженията на кандидата. По-долу ще очертая основните проблемни полета, в които той работи, и ще открия само някои от приносите в тях.

Основните проблемни полета, в които са съсредоточени изследователските търсения и научните приноси на доц. Минев, са:

А) Развитие и специфика на социалното знание в условията на обществата на късната модерност

В това проблемно поле като приноси могат да се посочат тезите на доц. Минев за наличието на разрыв между социалното знание и другите видове знания, както и идентифицирането на специфичен механизъм за задържане на създаването на социално знание, означен като Превантивен модел на взаимодействията между социалното знание и властта. Оценявам като принос на кандидата и разкриването на комплексния и фин, трудно забележим, характер на съвременната система за контрол върху производството на знание и систематичното представяне на различните ефекти от властовия контрол върху производството на знание.

Б) Социологията като специализирана система за производство на знание и теоретични дефицити в нея

Със своите изследвания доц. Минев се включва в един много актуален и важен за международната социологическа общност дебат – дебата за кризата на социологията като наука. В това отношение особено евристични са две от неговите идеи: а) разглеждането на социологията като специализирана система за производство на знание и обвързване на процесите в нея с развитието на социалното знание в съвременните общества; б) обосноваването на подхода за изследване на начина на функциониране и проблемите в социологията през призмата на анализа на организациите.

В) Същност и спецификата на социалния преход след 1989 г.

В това проблемно поле като принос на кандидата се откроява идентифицирането на етнополитическото инженерстване като особен вид социално инженерство, използвано от елитите на власт в страната, както преди, така и след 1989 г.

Г) Механизми на функционирането на пазара в условията на демокрация

Анализите на доц. Минев са насочени към критика на пазарния механизъм и на интерпретацията на пазара от тясна икономическа перспектива. Смятам за

особено важно аргументирането на тезата, че реалната демокрация е възможна само ако са налице ефективно функциониращи и взаимно поддържащи се демократични институции във всички основни социални сфери.

Д) Същност на публичните политики и роля на различните социални актьори и на гражданското участие в развитието на икономиката и формирането на социалните политики

Приносен характер има аргументирането на тезата за значението на гражданското участие за осъществяване на адекватни социални промени в политиката и икономиката и за ролята на гражданското участие на различни социални групи в ключови процеси на разпределение на материални ресурси като особено ефективен механизъм за разпределение на публични (и ограничени) ресурси.

В очертаните проблемни полета освен приноси с теоретичен и методологически характер се открояват и приноси с приложен характер. Тук ще акцентирам само върху три от тях. Оценявам като особено важен направения критичен анализ на използваните в Европейския съюз представи и дефиниции за социалното включване. Доц. Минев аргументирано отстоява тезата за имитационния характер на политиките в областта на социалното включване (най-вече на тези, свързани с намаляването на бедността) и обосновава ново схващане за механизмите на социално изключване, които да се превърнат в изходна точка при формулирането на конкретни политики. Много актуални са и сравнителните анализи на пенсионните реформи в страни като Англия, Швеция и Чили и идентифицирането на тази база на основните проблеми в новата пенсионна система в нашата страна. Позволявам си да открия и тезата на кандидата за същността на преживяваната от повечето страни криза – според доц. Минев тази криза не е глобална, а е ясно ситуирана в САЩ и ЕС и по своя характер не се изчерпва с финансовата и икономическата криза, а засяга начина на упражняване на властта и правенето на политики, а също и същността на рационалността.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранна литература

Доц. Минев е представил информация за 78 цитирания на негови трудове, от които 16 са в международни и чуждестранни издания. Следва специално да се отбележи, че са посочени няколко цитирания на трудове на кандидата в документи на Европейската Комисия.

6. Критични бележки на рецензента по представените трудове на кандидата

Аз вече специално акцентирах не само върху творческата продуктивност, но и върху иновативността на голяма част от научните тези и аргументи на доц. Минев. Смятам, че те биха получили още по-голямо признание сред

академичната общност, ако авторът се опитва винаги да отчита сложността и многопластовостта на социалните процеси и да разглежда социалните феномени като социално конструирани в процеса на сложното взаимодействие между различни актьори. Изключително интересната и евристична теза на доц. Минев за наличието през XX-ти век на Превантивен модел на взаимодействие между власт и знание за социалния свят би била още по-убедителна, ако авторът винаги акцентираше върху механизмите на изграждане на този модел и ролята на различните актьори в този процес, избягвайки внушения за неговото „въвеждане“ и целенасочено създаване от някакви властващи кръгове (Например: „Обосновава се тезата, че моделът е **въведен** през 20-ти век като механизъм за разрешаване на конфликта между социално знание и власт” – 7-ми принос, Справка за приносите, к.м., П.Б. – или „Превантивният модел постига целта, за която е **създаден**” – Минев, Д., 2011, Знанието в рисковите общества, сп. „Социологически проблеми”, 1-2: 222, к.м., П.Б.). Смятам също, че е необходимо начинът на изложение във всички публикации да следва по-стриктно академичното правило за пълно и коректно позоваване на използваните автори. (Например в монографията „Кризата на публичните политики в развитите страни” се срещат позовавания на автори, без да е посочен техният източник: на Елиас на страници 167-68; на изследване, проведено през „септември т.г.”, с. 169.)

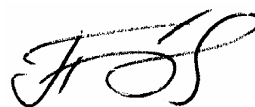
7. Лични впечатления на рецензента от кандидата

На основата на личните си впечатления от работата и публичните изяви на доц. Духомир Минев съм убедена, че той се утвърди като един от най-изявените български социолози и социални учени. Неговата критична нагласа, оригинално мислене и инициативност са много полезни за развитието както на социологическата ни общност, така и на ИИОЗ.

8. Мотивирано и ясно формулирано заключение

Върху основата на всичко казано по-горе за научните постижения и богатата преподавателска и експертна дейност на доц. д.с.н. Духомир Минев категорично препоръчвам на членовете на уважаемото жури и на Научния съвет на ИИОЗ при БАН да гласуват единодушно в подкрепа на избирането на доц. д.с.н. Духомир Минев на академичната длъжност “Професор” (шифър 05.11.01 – Социология, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата) към секция „Публични политики и социални промени“ на ИИОЗ.

14.10.2011 г.
София

Проф. Пепка Бояджиева